

Conferència del president Illa "Catalunya Lidera. Un model econòmic de prosperitat compartida"

Barcelona, 31 de gener de 2025

Molt bon dia. Agraïxo la presència de tots vostès, membres del govern, diputats, diputades, dirigents polítics, empresaris, empresàries, representants de la societat civil. Agraïxo el seu temps i la seva atenció. Intentaré correspondre'ls amb un plantejament franc, explicant com veig les coses i què crec que hem de fer, sobretot des d'una perspectiva econòmica.

Vull agrair també a la Diputació de Barcelona que ens aculli avui aquí. Hi ha edificis que tenen el poder de copsar l'esperit d'un país, de conservar entre les seves parets allò que l'ha fet gran al llarg de la seva història, per poder recordar-ho cada vegada que hi entrem. Un d'aquests edificis és el que avui ens acull. Som a l'Escola Industrial, a l'antiga fàbrica Batlló, aixecada l'any 1870, en plena revolució industrial europea. Una família d'Olot, els Batlló, es va traslladar a Barcelona per crear una fàbrica tèxtil amb la intenció de competir amb l'Espanya industrial, en aquell moment la més gran del país, -per cert, fundada per una família d'Igualada, els Muntades-. El caràcter emprenedor dels Batlló, dels Muntades, i de tants d'altres, reflecteix no només el signe d'un moment, sinó una característica d'una certa manera de ser dels catalans, a criteri meu, perdurable en el temps.

En un moment de canvis tecnològics importants (la màquina de vapor); socials (lluita de classes); institucionals (el naixement del catalanisme polític), de canvi de paradigma, si vostès volen, els Batlló, els Muntades i tants d'altres no es van quedar quiets, passius, ni expectants, fent de relators o d'interprets dels esdeveniments. Van moure's, van actuar, participant i essent protagonistes dels canvis, canviant ells i ajudant a canviar per millorar el seu entorn, convertint Catalunya en bressol de la Revolució Industrial, en "el capitán industrial de Espanya", expressió que titula la que s'ha considerat la conferència fundacional del Cercle d'Economia, pronunciada a Barcelona per Jaume Vicenç Vives l'any 1953.

Un altre moment decisiu, les primeres dècades de la segona meitat del segle passat, a les portes de l'aperturisme econòmic d'Espanya, també anticipat, acompanyat i liderat per Catalunya, amb indústria, amb pensament econòmic d'avantguarda, amb les primeres escoles de negocis establertes a Barcelona.

Aquest mateix fil emprenedor, transformador, de lideratge, el trobem unes dècades després, a la transició política, amb l'únic acte de ruptura democràtica, la recuperació de la Generalitat de Catalunya de la mà del president Tarradellas. La creació de la patronal CEOE de la mà de Foment del Treball, la consolidació del sindicalisme de classe i, més endavant, amb les Olimpíades del 1992 i el desplegament del nostre autogovern marcant el camí de l'estat compost i plurinacional que avui és Espanya.

Catalunya liderant, Catalunya per davant, Catalunya empenyent, Catalunya oberta, Catalunya segura de sí mateixa, transformant-se i transformant.

Cap d'aquests moments no va ser fàcil, ni plàcid, ni mancat de problemes de tot tipus, ni a finals del segle XIX, ni a les primeres dècades de la segona meitat del segle XX, ni a la

transició política, ni a la consolidació i el desplegament de l'autogovern. Però això no va ser mai un obstacle. Alguns veien riscos arreu. Nosaltres, els catalans, oportunitats. Alguns quedaven sense força, mancats d'energia davant de les incerteses. Aquí, a Catalunya, apareixien energies renovades i la força de l'entusiasme davant d'un escenari canviant. Alguns, tancant-se, no volien sortir de la zona de seguretat i confort. Aquí, els catalans, oberts, exploràvem les oportunitats que intuïem positives. El denominador comú d'aquesta actitud, allò que la defineix, els seus trets més distintius, poden resumir-se molt sintèticament, a parer meu, en tres.

Primer: ambició, obertura a Europa i confiança. Segon: voluntat de liderar, una potent iniciativa privada, una arrelada cultura del treball i de l'esforç, i institucions públiques reformadores amb voluntat de transformar, no de conquerir. I tercer: sentit de país, capacitat de construir **consensos amplis, de bastir un compromís col·lectiu.**

Ho faig per constatar que, quan ens ho proposem, quan unim esforços i quan assolim els objectius, Catalunya mostra tot el seu potencial. I ho faig també perquè, ja al llindar del primer quart del segle XXI, som en un moment de canvi de paradigma, -de revolució tecnològica, si vostès volen-, amb fortes analogies als moments que he abocat. Un canvi molt accelerat, molt ràpid. Permetent-me caracteritzar-ne, ni que sigui breument, aquest procés accelerat de canvi.

És un canvi amb una dimensió tecnològica (la intel·ligència artificial, tant en boca de tothom aquests dies), econòmica, geopolítica i mediambiental. D'això n'hem parlat i en parlem molt. Però el que voldria avui és destacar el triple corrent de fons que es va manifestant al mateix temps que es dibuixen els dilemes i les alternatives a les quals ens enfrontem. El poder de la força o el poder de la raó, dels arguments. Tinc força i envaeixo Ucraïna, m'annexiono Taiwan o poso la mirada en Groenlàndia o en la ciutat de Goma, frontera entre Ruanda i el Congo, a l'Àfrica, tan oblidada,. O la força o, alternativament, la raó, els arguments i les regles exposades, discutides i acordades en organismes multilaterals renovats i adequats a la realitat d'avui. El poder del diner o el poder dels ciutadans? Un dòlar, un euro, un vot o un ciutadà, un vot? Les darreres eleccions nord-americanes i el desacomplexat i xocant, per no dir provocador, desembarcament d'oligarques ultrarics al Regne Unit i a Alemanya, ens donen una mesura clara del repte al qual ens enfrontem.

El poder de la tecnologia o el poder de les institucions? Una tecnologia disruptiva i letal aplicada a l'àmbit militar, com és la intel·ligència artificial al servei de les institucions, és a dir, del conjunt dels ciutadans, o unes institucions, com volen alguns, al servei d'una tecnologia a mans d'uns pocs i guiats per interessos particulars?.

Doncs bé, en aquest context de canvi, la resposta de Catalunya avui, com en el passat, ha de ser la de liderar. La de despertar tot el seu potencial, la d'avançar-se. No és moment de dubtar ni d'arronsar-se, és moment de fer un pas endavant. Això és el que avui els proposo amb el 'Pla Catalunya Lidera', un model econòmic de prosperitat compartida que el Govern de Catalunya aprovarà dimarts vinent a la reunió del seu Consell Executiu. M'explico.

Fa poc més de sis mesos que he assumit la presidència de la Generalitat de Catalunya. En els meus desplaçaments pel territori, en les meves converses amb sectors econòmics, de la societat civil, representants dels treballadors, empresaris, patronals, cambres de comerç, món acadèmic, cultural, esportiu... hi veig empenya, ganes, ambició, energia continguda. Ho veig quan presento el primer model del cotxe Ebro a la fàbrica de Zona Franca de Barcelona, en

la reconversió industrial més important de Catalunya després del tancament de Nissan. Ho veig quan amb els presidents Mazón i Chivite i amb el ministre Hereu ens comprometem, a la Casa Seat, a defensar la mobilitat del vehicle elèctric. Ho veig quan em reuneixo amb els empresaris de PallarsActiu. Ho veig amb els inversors, amb les inversions fetes públiques fa ben pocs dies de Repsol al Petroquímic de Tarragona. Ho veig quan em reuneixo amb el conjunt de Cambres de Comerç de Catalunya. Ho veig quan constato la fortalesa del sector audiovisual als Premis Gaudí. O quan assisteixo al desè aniversari del Centre Tecnològic Beta de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya, o quan visito el Campus de Terrassa de la Universitat Politècnica de Catalunya, o ahir, al Parc Científic de la Universitat de Barcelona. També ho veig quan em reuneixo amb els alcaldes de Barcelona, de Tarragona, de Lleida, de Girona, de Manresa, de Vic o de Sant Adrià del Besós.

Veig empenta traduïda en projectes. Veig també coses a millorar, mancances, coses que podem i hem de fer millor. Al mateix temps que veig empenta i energia per prosperar, veig la necessitat d'assegurar que ningú queda enrere. De garantir que aquesta prosperitat arriba a tothom. El concepte d'igualtat, la cohesió de la societat catalana.

Veig amb preocupació que no acabem de reduir la pobresa infantil a Catalunya, que afecta un de cada tres infants. Veig una societat que, com l'europea, s'envelleix. Els pronòstics diuen que el 2055 més de dos milions i mig de catalans tindran més de 65 anys, un milió més que avui, del 19% de la població al 29% de la població. Veig com l'accés a l'habitatge ha esdevingut, no només a Catalunya, sinó també a Espanya, un dels principals factors de desigualtat en incrementar-se el seu preu molt pel sobre de la renda disponible dels ciutadans. En tenim avui un recordatori ben punyent molt a prop d'aquí. I cal escoltar els ciutadans i donar-hi resposta. Aquesta mateixa setmana hem aplicat un reglament sancionador que complirem i farem complir estrictament. A Catalunya la llei es compleix.

Quan em desplaço per Espanya, recentment a Canàries, entrevistant-me amb el president Clavijo, rebent al lehendakari Pradales, intercanviant punts de vista a la Conferència de Presidents a Santander, o en els meus desplaçaments a Madrid, veig, de forma majoritària, una actitud positiva i de respecte cap a Catalunya. Combinada també amb una actitud a vegades de recel, i deixin-m'ho dir, de certa desconfiança. Per això és important per a mi, molt important, explicar-me com a president de Catalunya. I per això vaig demanar, no fa ni una setmana, a Santa Cruz de Tenerife, que no es tingui por de Catalunya, que a Espanya ningú tingui por que Catalunya desplegui tot el seu potencial, faci els seus plantejaments i aporti la seva visió. Hi ha necessitat d'explicar-nos, també d'escoltar. Aquí veig molta feina a fer.

Veig també, ho vull dir amb tot respecte, segurament és inevitable que sigui així, algunes actituds obertament receloses, que ho plantegen tot com un joc de suma zero. Per ser justos, són minoritàries, allà i aquí. Volen soroll, molt soroll, i, segurament m'han sentit dir que a mi aquest soroll no m'interessa, i crec que a Catalunya tampoc. Davant de tot això, a la vista del context que vivim, de l'empenta que veig a Catalunya, de les necessitats que hi ha, de com veig Espanya, el que proposo i plantejo de forma clara i explícita és el següent.

Primer, fixar-nos l'objectiu de liderar l'economia espanyola i de ser regió puntera d'Europa. En un horitzó de deu anys, però si podem, en cinc. Fer en cinc anys el que hauríem de fer en 10. Mobilitzar energies, recursos, posar en marxa tot el dinamisme de la societat catalana, trencar els colls d'ampolla, desfer els nusos, per ser la regió més pròspera d'Espanya i una de les més pròsperes d'Europa. Amb humilitat però amb determinació, amb respecte cap als altres,

però amb confiança en nosaltres mateixos. Oberts a la resta d'Espanya, a Europa i al món, però arrelats a la nostra manera de ser a Catalunya. En el món que ve, el factor territori, el factor país, penso que serà cada cop més rellevant per a les empreses. Empreses grans i petites, obertes, amb presència al món, però clarament vinculades a un país i a un territori. Amb ànima, si m'ho deixen dir així. Potser hi ha quelcom d'això, segur que sí, en el retorn d'algunes empreses a Catalunya, que no demano, ni he demanat, -cadascú ha de prendre la seva decisió-, però que agraeixo ben sincerament.

Liderar en un model de prosperitat compartida enfront d'un model d'acumulació insolidària. Dos models, dos plantejaments. Avançar amb tothom o avançar deixant amplis col·lectius al marge. Guanyem tots o guanyen uns pocs. Model econòmic dels drets o model econòmic dels privilegis. Transformació social o conformisme, per no dir resignació social. Voluntat de disminuir les desigualtats o les desigualtats com a mal menor necessari. Els serveis públics com una inversió o els serveis públics com un cost a retallar. Creixement econòmic sostenible o explotació limitada dels recursos. La salut com un dret o la salut com un bé de mercat. L'habitatge com un dret o l'habitatge com un negoci. Universitat pública com a ascensor social o universitat privada per aquell que se la pugui pagar. Generositat o insolidaritat. Humanisme o mercantilisme.

Proposo i em comprometo a treballar pel model de prosperitat compartida, per tradició de país, per voluntat majoritària dels catalans i, sobretot, per convicció. I deixin-me alertar del que crec que és un error greu i una temptació perillosa i tramposa. Agafar el que ens convé de cada model. La fiscalitat baixa d'aquí i els serveis públics bons d'allà. Pagar impostos on són baixos i ser usuari de la seguretat pública on és excel·lent. No ens fem trampes. Siguem rigorosos. Si volem cohesió social, calen polítiques públiques i cal la fiscalitat justa. Fem tots la nostra part de feina.

Liderar Espanya amb un model de prosperitat compartida i fer-ho en sintonia amb Europa. No és possible fer front als reptes actuals sense estar alienats amb els plantejaments europeus. Els informes Letta, Draghi i, més recentment, l'estratègia de competitivitat europea presentada per la presidenta Ursula von der Leyen, en marquen els eixos principals. Són compatibles, coincidents i sinèrgics amb el nostre plantejament de prosperitat compartida. Més encara, la prosperitat compartida és la nostra aportació a reforçar una Europa amb horitzó federal a la que Catalunya hi vol ser molt present. Els interessos al futur de Catalunya passen, senyores i senyors, per Europa.

Liderar econòmicament Espanya amb un model de prosperitat compartida en el marc d'una Europa d'horitzó federal. Això és el Pla 'Catalunya Lidera'. L'ambició i l'exigència per liderar ens interpel·la a pensar no simplement com a 8 milions de catalans i catalanes, sinó com a part del conjunt econòmic i polític de 450 milions de ciutadans de la Unió Europea. Els nous temps i els nous reptes globals ens exigeixen nous plantejaments. Integrar per primera vegada i de manera transversal la descarbonització. Ni un pas enrere en això. Prioritzar una política industrial moderna i verda. Apostar més que mai pel potent ecosistema de recerca català. Incorporar una agenda que esdevé la raó de ser de tots, de tot el pla. Augmentar el poder adquisitiu de les famílies treballadores i cohesionar el territori. Això és el 'Pla Catalunya Lidera'.

Un pla que té 5 blocs. Un bloc d'infraestructures, per exemple, apostant per una autonomia i suficiència hídrica; apostant per una energia neta i segura, amb la implementació de 12.000

MW de nova potència, 5.000 MW i 7.000 MW fotovoltaics per assolir un 50% de generació elèctrica amb renovables el 2030; amb millors connexions i mobilitat sostenible i amb un territori plenament digitalitzat.

Un segon bloc de modernització productiva, amb una política industrial moderna orientada cap a sectors prioritaris, l'agroalimentari, l'automoció, la mobilitat i el transport, el digital, les energies renovables, les indústries intensives d'energia química, la salut i la biomedicina. Una acceleració de la descarbonització i de l'electrificació industrial, una atracció d'inversions per a potenciar el creixement.

Un tercer bloc de coneixement i innovació, amb les universitats com a motor de coneixement i de prosperitat, amb actius científico-tècnics que són la clau per a una economia innovadora.

Un quart bloc d'igualtat d'oportunitats amb polítiques públiques reforçades com a inversió social.

I un cinquè bloc de bon govern, simplificant i modernitzant l'administració pública, transformant el sector públic en dades amb intel·ligència artificial.

Per fer-ho necessitem tres pilars: institucions, economia i persones.

Hi ha qui defensa que anirien millor amb menys institucions, perquè diuen que són una nosa, un entrebanc. Menys Estat, defensen. Penso que erren, que hi ha evidència abundant, històrica i empírica en contra. I que, en línia amb economistes com Acemoglu, sense institucions eficients no hi ha desenvolupament econòmic. D'aquí la importància de tenir cura de les institucions d'autogovern de Catalunya. Són el primer pilar. Bones institucions, eficients, garantistes, amb bons servidors públics. Unes institucions de tothom. 'El govern de tothom' és una expressió sincera, molt sincera, d'una convicció de fons del meu plantejament polític, en què tots ens hi puguem sentir representats, pensem el que pensem.

Tinc sintonia amb plantejaments progressistes, amb aquelles formacions que defensen plantejaments progressistes, com ERC i els Comuns, amb importants diferències també amb aquests projectes polítics, però amb moltes coses en comú.

Tinc tot el respecte per partits rellevants a Catalunya, amb plantejaments que no comparteixo, però això no ens ha d'impedir poder parlar i, eventualment, arribar a acords en temes de país. I no tinc, ho dic obertament, cap complicitat amb els què, a criteri meu, posen en risc la convivència i les mateixes institucions que, curiosament, les emparen també a ells. Aquesta és justament la grandesa de les nostres institucions. Unes institucions de les quals volem tenir cura i que volem modernitzar amb l'ajuda de tothom.

Segon pilar, l'economia. El motor de generació de prosperitat. Un motor que hem de posar al màxim rendiment. Aquest motor no és el Govern, aquest motor és la societat catalana en el seu conjunt. Empreses, treballadors, acadèmics, dirigents polítics, també el Govern.

La contribució del Govern és el Pla 'Catalunya Lidera' que els he anunciat. Amb 5 blocs estratègics: infraestructures, modernització productiva, coneixement, innovació, igualtat d'oportunitats i bon Govern. 200 actuacions concretes, 20 d'elles destacades.

Per això els anuncio que des del Govern de Catalunya estem en condicions d'impulsar la mobilització de recursos públics de la Generalitat més ambiciosa d'ençà de l'any 2010. 18.500 milions d'euros d'inversió de la Generalitat en 5 anys, del 2025 al 2030, en els sectors estratègics que els he mencionat: infraestructures, modernització productiva, coneixement d'innovació, bon govern i escalar igualtat d'oportunitats. 13.700 milions de la Generalitat i 4.800 a través de crèdits de l'Institut Català de Finances. Insisteix, la mobilització de recursos més gran de la història d'ençà de l'any 2010.

Tercer pilar, les persones. Aquest matí, 3,8 milions de treballadors i treballadores i més de 568.000 autònoms s'han llevat per anar a la feina. Més de 600.000 empreses amb seu a Catalunya funcionen. 33.000 investigadors i investigadores estan fent recerca. 283.000 universitaris estan aprenent. 2.100 startups estan imaginant nous projectes. Tots ells són el millor exemple de la Catalunya que lidera i tots ells mereixen un govern que ofereixi certeses i que multipliqui la seva potencialitat i, per tant, la seva contribució a generar prosperitat compartida.

Compartida de veritat, perquè sé molt bé que, malgrat haver assolit la taxa d'atur més baixa dels darrers anys, 7,87% de la població, tenim 329.000 persones a l'atur. Una taxa de desigualtat del 24% i que el 75% dels joves voldrien independentitzar-se, però no poden accedir a un habitatge. Tots ells també necessiten que posem l'economia al seu servei. Aquesta és la diferència entre un model de prosperitat compartida i un model d'acumulació insolidària.

Volem posar l'economia al servei de les persones, de l'ocupació i de l'habitatge, no pas al revés. No pas l'habitatge, el factor que avui genera més desigualtat, al servei de l'economia. Ja sabem el que no funciona. La resposta a la crisi del 2008 va sotmetre els ciutadans a sacrificis injustos, socialment innecessaris i políticament perillosos, perquè van posar en risc el nostre estat del benestar. Avui han de ser els ciutadans els primers en percebre la millora de l'economia. La millora de l'economia ha d'apuntalar els cinc pilars de l'estat del benestar: habitatge, educació, sanitat, pensions i serveis socials. Amb la mateixa ambició i exigència que volem per a la resta de sectors.

Per aquest motiu, Catalunya té en marxa la política més ambiciosa en habitatge d'Espanya: 50.000 habitatges públics, amb l'horitzó de l'any 2030, i 4.400 milions d'euros d'inversió en aquesta legislatura. L'accés a l'habitatge és una missió de país. Hem d'unir esforços i actuar des de tots els àmbits. A Catalunya no deixarem ningú enrere. Per això estem afrontant la reforma integral de les prestacions socials. Tenim dos instruments molt potents: la renda garantida de la ciutadania i l'ingrés mínim vital. Anem a reformar-los perquè arribin a la ciutadania, anem a fer un bon traspàs de l'ingrés mínim vital perquè arribi de manera fàcil a totes les famílies.

A Catalunya volem i necessitem comptar amb el talent i la contribució de tothom, també de les persones grans que tenen dret a viure un envelliment actiu i segur. A Catalunya tothom ha de comptar amb les mateixes oportunitats i totes les famílies i persones s'han de sentir protegides. L'escut social i un sistema d'ajuts socials són la base des de la qual les famílies poden construir el seu projecte, perquè la prosperitat compartida és sinònim de justícia social.

Temps de canvi, caràcter de Catalunya de liderar, d'avançar-nos, d'anteposar-nos a una Espanya i a una Europa que també s'han d'afrontar i de reformar per donar resposta a aquest món, amb els reptes que els he comentat abans.

Vaig acabant, avui fa exactament 5 anys, un 31 de gener de l'any 2020, cap al vespre, rebia una trucada al meu telèfon mòbil. Se'm comunicava el primer cas de Covid a Espanya, a l'Illa de la Gomera, a Canàries. S'obria un període d'incertesa. Ho vàiem fosc tot. La salut estava en risc, l'economia aturada. La ciència ens en va treure. També la solidaritat d'Europa. D'una Europa que va saber respondre a aquest repte de forma diferent a com ho va fer l'any 2008. Amb un plantejament econòmic d'expansió, de rescatar, d'ajudar a l'economia. Vam saber respondre bé. I ho vam fer junts, amb confiança, fent front a les dificultats, amb una actitud assimilable a la dels Batlló i a la dels Muntades de finals del segle XIX, o a la dels empresaris catalans de la transició política, o a la dels nostres dirigents, empresaris i societat civil a la consolidació de l'autogovern. Anant endavant, fent front a la realitat amb optimisme, amb confiança en nosaltres mateixos. És l'actitud que els proposo i a la qual em comprometo des del Govern de Catalunya. Els demano que m'acompanyin.

Moltes gràcies.